
گزارش نقض حقوق بشر در ایران - آبان ۱۴۰۴

چکیده ماهانه نقض حقوق بشر در ایران:

- دست کم ۳۰۵ زندانی اعدام شدند؛
 - احکام اعدام برای ۸ زندانی (از جمله ۲ زندانی سیاسی و ۳ زندانی عقیدتی) صادر شد؛
 - دیوان عالی کشور حکم اعدام ۸ زندانی دیگر—شامل ۴ زندانی سیاسی—را تأیید کرد؛
 - ۱ زندانی زیر شکنجه در بازداشتگاه اطلاعات جان باخت؛
 - ۸ زندانی به دلیل عدم رسیدگی پزشکی در زندان‌ها فوت کردند؛
 - دست کم ۱۰۵ شهروند بازداشت شدند؛
 - ۹ حکم شلاق صادر و یک حکم شلاق بر یک زندانی سیاسی اجرا شد؛
 - ۸ متهم سیاسی و عقیدتی در مجموع به ۳۱۷ سال و ۴ ماه و ۲ روز حبس و ۱۷۰ میلیون تومان جریمه نقدی محکوم شدند؛
 - ۲۸ زندانی و محکوم سیاسی برای اجرای حکم بازداشت مجدد شدند؛
 - در حوزه کارگری، ۴۳ کارگر جان باختند، ۱۳۷ کارگر مصدوم و بیش از ۴۵۹ کارگر اخراج شدند؛
 - ۸ زن قربانی قتل‌های مرتبط با خشونت جنسیتی شدند؛
 - و جامعه شاهد نزدیک به ۵۰۰ تجمع، اعتراض و راهپیمایی در سراسر کشور بود.
- در کنار این روندها، کارزار سراسری «سه‌شنبه‌های نه به اعدام» که بیش از یک‌سال و نیم است در زندان‌های ایران ادامه دارد، در آبان ماه وارد نود و پنجمین هفته خود شد و زندانیان در ۵۴ زندان کشور با اعتصاب غذا به اعدام‌های گسترده اعتراض کردند. همچنین خانواده‌های زندانیان سیاسی در شهرهای مختلف با وجود تهدید و سرکوب، تجمع‌های اعتراضی خود را علیه احکام اعدام ادامه دادند. بازنشستگان، کارگران، معلمان و گروه‌های دیگر نیز اعتراضات پیوسته‌ای نسبت به شرایط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی داشتند.
-

مقدمه گزارش نقض حقوق بشر در ایران، آبان ۱۴۰۴

تداوم سونامی اعدام‌ها

آبان ۱۴۰۴ نقطه عطفی در تشدید نقض سیستماتیک حق حیات در جمهوری اسلامی ایران است؛ ماهی که بنا بر داده‌های مستند «لیگ حقوق زندانیان ایران»، دست کم ۳۰۵ زندانی در زندان‌های مختلف کشور اعدام شدند، رقمی که این دوره را در ردیف مرگبارترین ماه‌های چهار دهه اخیر قرار می‌دهد. این موج گسترده، نه مجموعه‌ای از احکام فردی، بلکه سیاستی سازمان‌یافته، هدفمند و به‌طور فزاینده سیاسی‌شده برای ایجاد رعب، مدیریت اعتراضات اجتماعی، و تثبیت اقتدار سرکوبگرانه حکومت است.

با وجود این آمار تکان‌دهنده، جمهوری اسلامی تنها خبر اعدام ۹ زندانی را رسماً منتشر کرده و ۲۹۶ اعدام دیگر به‌صورت مخفیانه، بدون اطلاع‌رسانی، ثبت حقوقی، یا نظارت قضایی مستقل انجام شده است. این شکاف عمیق میان واقعیت و روایت رسمی، بخشی از سیاست پنهان‌کاری حداکثری است که هدف آن، هم پنهان کردن ابعاد واقعی کشتار، و هم کاهش هزینه‌های بین‌المللی نقض حقوق بشر است.

الف) پنهان‌کاری سیستماتیک: نقض آشکار الزامات حقوقی

پنهان‌سازی گسترده اعدام‌ها، از جمله عدم اعلام اجرا، ممانعت از آخرین ملاقات خانواده‌ها، دفن مخفیانه، و تهدید بستگان، به‌طور شفاف ناقض:

- اصول بنیادین دادرسی منصفانه
- اصل شفافیت قضایی
- ماده ۶ و ۱۴ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی
- حق خانواده‌ها برای اطلاع و مراجعت
- و تعهد دولت‌ها به پیشگیری از ناپدیدسازی قهری است.

در کنار این، اقداماتی همچون:

- تخریب قبور جان‌باختگان سیاسی،
- تغییر کاربری قطعه ۴۱ بهشت زهرا،
- جلوگیری از مستندسازی مستقل،

از منظر حقوق بین‌الملل، مصداق امحای شواهد و «اخلال در عدالت» است، مؤلفه‌ای که می‌تواند در چارچوب جنایت علیه بشریت مورد ارزیابی قرار گیرد.

ب) سیاست دوگانه: افزایش اعدام + پنهان‌کاری

بررسی روندها نشان می‌دهد که حکومت به سوی الگوی دوگانه‌ای از سرکوب حرکت کرده است:

۱. افزایش شتاب گرفته و صنعتی‌شده اعدام‌ها

- با تمرکز بر زندانیان سیاسی، اقلیت‌های قومی، و متهمان مواد مخدر

۲. پنهان‌سازی عامدانه و سازمان‌یافته

- به منظور جلوگیری از انباشت فشارهای داخلی و خارجی

این دو مؤلفه، ساختار یک سیاست حکومتی برای کنترل اجتماعی از طریق مرگ را شکل می‌دهند؛ سیاستی که در تعارض تام با الزامات حقوق بشری، قوانین بین‌المللی، و حتی هنجارهای اولیه عدالت کیفری است.

پ) پیامدهای بین‌المللی و مسئولیت جامعه جهانی

لیگ حقوق زندانیان ایران، بارها هشدار داده است که تداوم سکوت و بی‌عملی جامعه جهانی زمینه را برای گسترش این سیاست‌های مرگبار فراهم می‌کند. در شرایطی که:

- اعدام‌ها در سطحی بی‌سابقه انجام می‌شود،

- پنهان کاری رو به افزایش است،
 - و ساختار قضایی فاقد استقلال و کارکرد نظارتی است،
- ضرورت بهره‌گیری از سازوکارهای بین‌المللی پاسخگویی بیش از هر زمان آشکار است. این سازوکارها شامل:
- ارجاع پرونده ایران به دادگاه‌های کیفری بین‌المللی،
 - فعال‌سازی مکانیسم‌های حقیقت‌یابی و گزارشگری سازمان ملل،
 - اعمال فشار دیپلماتیک هدفمند،
 - و جلوگیری از عادی‌سازی روابط بدون شروط حقوق بشری
- می‌باشد.

ت) نقش مقاومت مدنی در برابر ماشین کشتار

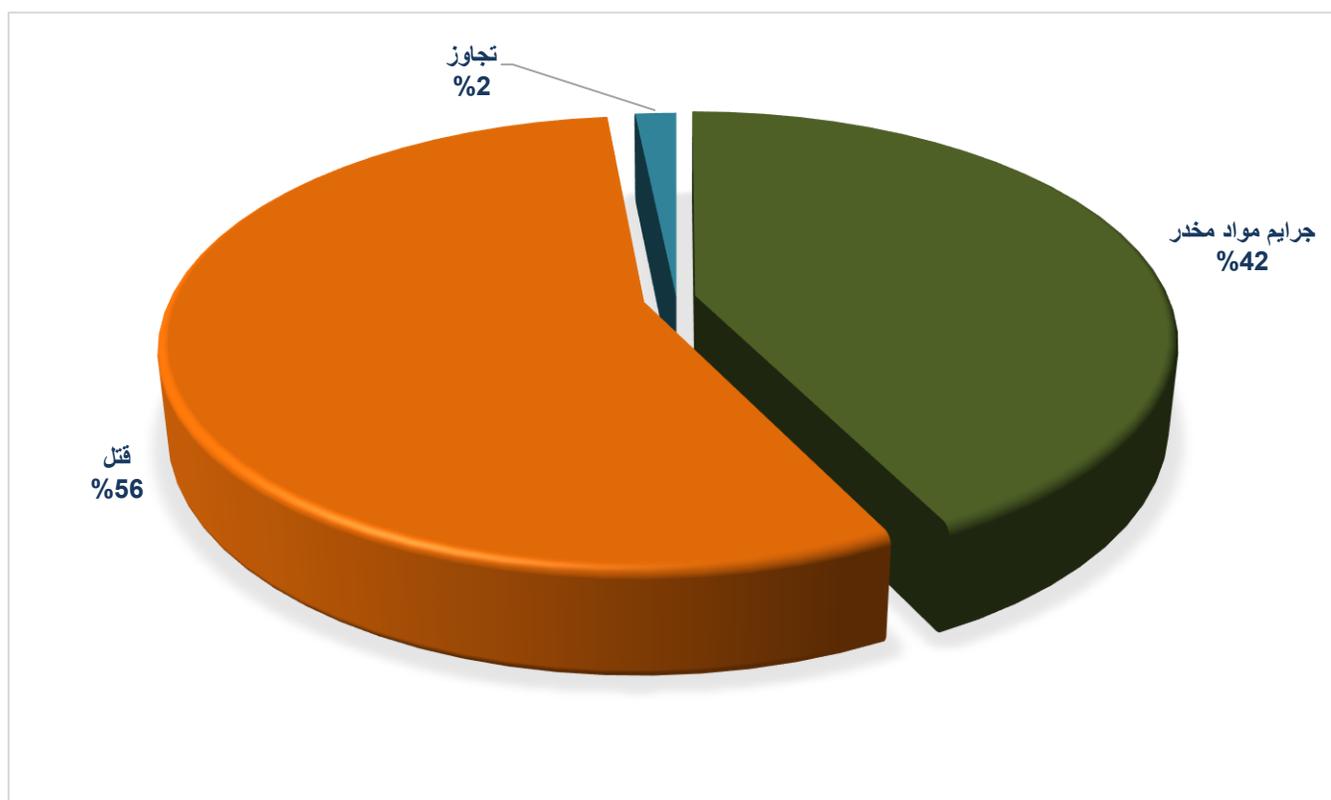
در مقابل این ساختار خشونت سازمان‌یافته، مقاومت مدنی زندانیان سیاسی، به‌ویژه در قالب کارزار «سه‌شنبه‌های نه به اعدام» که در آبان ماه وارد نود و پنجمین هفته شد، و همچنین تجمع‌های اعتراضی خانواده‌های زندانیان سیاسی در شهرهای مختلف، به نماد پایداری و اعتراض مشروع تبدیل شده است. استمرار این اعتراضات نشان می‌دهد که جامعه، علی‌رغم سرکوب شدید، در برابر سیاست حذف فیزیکی ایستادگی می‌کند.

۱. آمار کلی اعدام‌ها در آبان ماه ۱۴۰۴

بر اساس آمارهای گردآوری شده توسط مرکز آمار «لیگ حقوق زندانیان ایران»، در آبان دست کم ۳۰۵ زندانی در زندان‌های مختلف کشور اعدام شده‌اند. اتهامات این زندانیان به شرح زیر است:

- ۱۳۰ زندانی با اتهام جرایم مرتبط با مواد مخدر
- ۱۷۰ زندانی با اتهام قتل
- ۵ زندانی به اتهام تجاوز

نمودار توزیع اتهامات در میان اعدام‌شدگان آبان ۱۴۰۴

۲. روند اعدام‌ها از آغاز سال ۱۴۰۴ تا پایان آبان

بررسی آمار اعدام‌ها در سال جاری نشان می‌دهد که از فروردین تا آبان ۱۴۰۴، دست‌کم ۱۴۶۶ نفر در زندان‌های ایران اعدام شده‌اند.

نمودار روند افزایشی اعدام‌ها در هشت ماه نخست سال ۱۴۰۴

بر اساس داده‌های مستند «لیگ حقوق زندانیان ایران»، اجرای احکام اعدام در آبان ۱۴۰۴ وارد مرحله‌ای تازه از شدت و پنهان‌کاری شد. در حالی که آمارهای مهرماه در ابتدا ۲۸۶ اعدام را نشان می‌داد، طی بررسی‌های تکمیلی و افشای داده‌های جدید، ۱۰ مورد اعدام مخفیانه دیگر نیز شناسایی شد و رقم نهایی مهر ماه به ۲۹۶ اعدام افزایش یافت.

با این مبنا، ثبت ۳۰۵ اعدام در آبان ماه نشان‌دهنده افزایش حدود ۳ درصدی نسبت به مهر، آن‌هم پس از کشف اعدام‌های پنهان شده، است؛ افزایشی که نه تنها بیانگر تداوم روند اعدام‌های انبوه، بلکه نمادی از پنهان‌کاری روبه‌گسترش و سیستماتیک حکومت در مدیریت چرخه کشتار است.

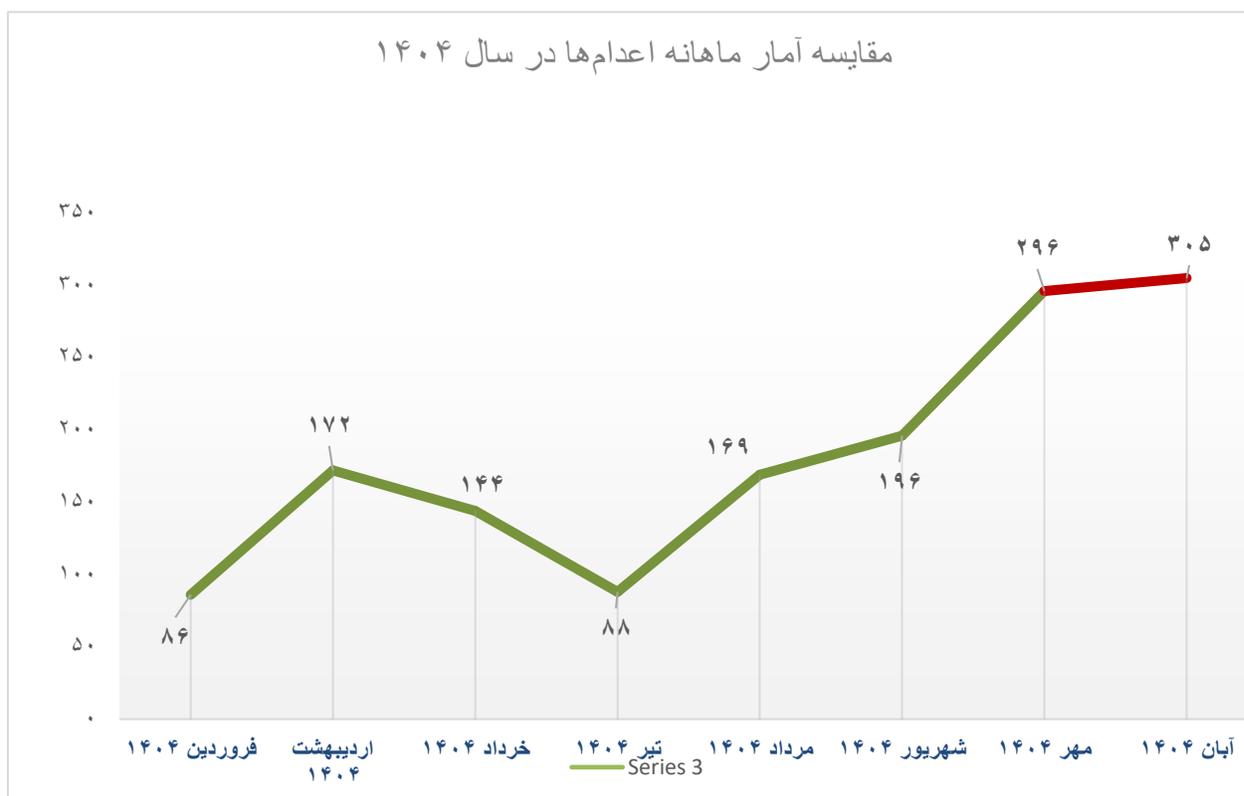
افزایش اعدام‌ها در آبان، در کنار افزایش پیاپی اعدام‌های پنهانی در مهر، آشکار می‌کند که حکومت در حال اجرای سیاست «وحشت‌افروزی روزمره» است: سیاستی که در آن، اعدام نه فقط به عنوان ابزار مجازات، بلکه به مثابه یک ابزار سیاسی، روانی و اجتماعی برای کنترل جامعه به کار گرفته می‌شود.

این سیاست بر سه پایه بنا شده است:

1. **افزایش حجم اعدام‌ها**
- اجرای روزانه و انبوه احکام، غالباً بدون اطلاع‌رسانی رسمی.
2. **پنهان‌سازی سیستماتیک**
- تاخیر در اعلام اعدام‌ها، دفن مخفیانه، عدم تحویل اجساد، حذف اسامی از لیست‌ها، و سانسور رسانه‌ای.
3. **چرخه‌سازی وحشت روزمره**
- نگه داشتن جامعه در یک وضعیت دائمی ناامنی روانی و بی‌اعتمادی.

در چنین شرایطی، افزایش ۳۰۵ اعدام در آبان یک الگوی حکومتی برای تثبیت هژمونی امنیتی است؛ الگویی که با پنهان‌کاری ماه به ماه عمیق‌تر می‌شود و به‌طور سیستماتیک حق حیات را نقض و کرامت انسانی را سلب می‌کند.

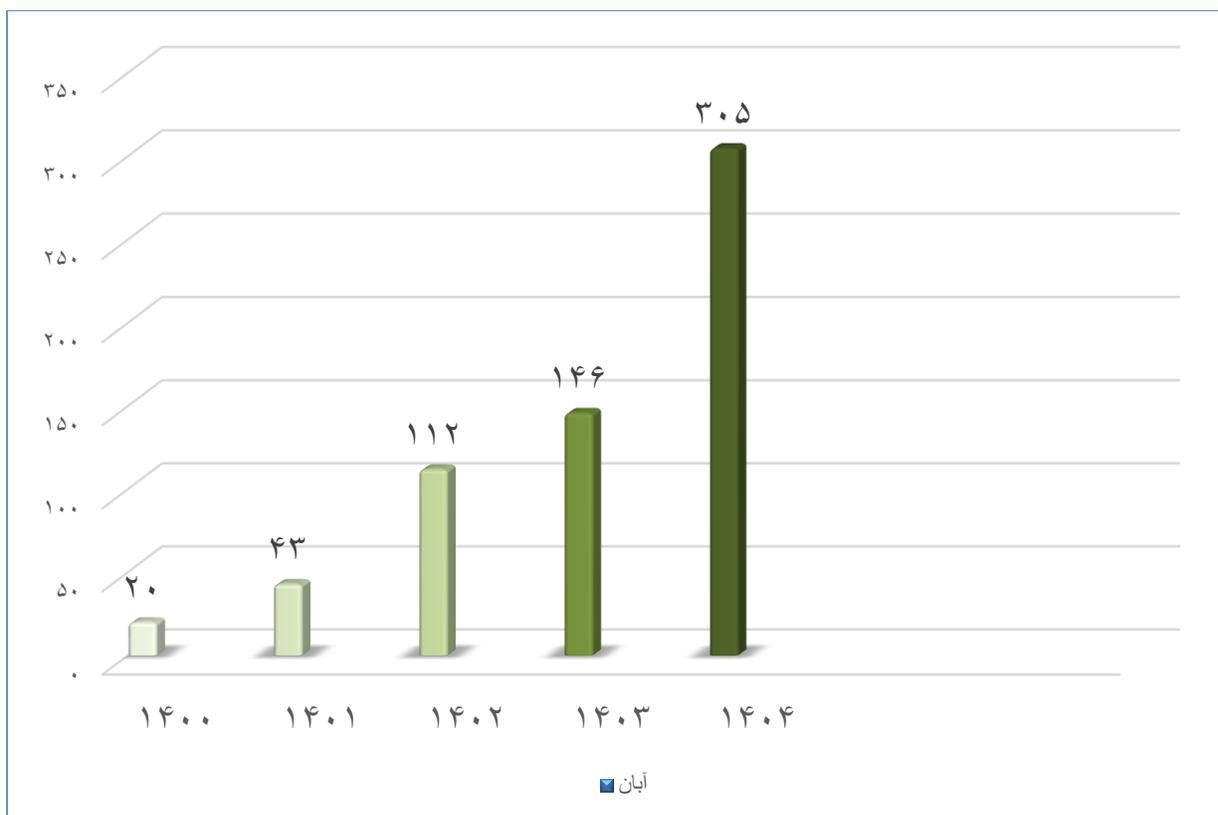
نمودار زیر افزایش ماهانه اعدام‌ها در طول هشت ماه سال جاری را نشان می‌دهد با ذکر این مورد که ۱۰ مورد اعدام در ماه مهر بعد از انتشار گزارش افشا و توسط «نفس در قفس» اطلاع‌رسانی شد.

نمودار مقایسه آمار افزایش اعدامها در طول آبان ماه در پنج سال اخیر (۱۴۰۰-۱۴۰۴)

طبق روند آماری پنج سال اخیر، اعدامها در آبان ۱۴۰۴ به سطحی بی سابقه رسیده اند. مقایسه داده‌های این ماه با سال‌های گذشته نشان می‌دهد که شمار اعدامها در آبان امسال ۱۵ برابر آبان ۱۴۰۰ و بیش از ۲ برابر آبان ۱۴۰۳ بوده است؛ به عبارت دیگر، اعدامها نسبت به سال گذشته حدود ۱۱۰ تا ۱۱۵ درصد افزایش یافته‌اند.

نمودار زیر روند افزایش آمار اعدام در طول ماه آبان در ۵ سال اخیر را نشان می‌دهد.
بیش از

از ابتدای سال ۱۴۰۴ تا پایان آبان ماه، دست کم ۱۴۶۶ زندانی در زندان‌های مختلف کشور اعدام شده‌اند. این در حالی است که در بازه زمانی مشابه در سال گذشته (فروردین تا آبان ۱۴۰۳)، تعداد ثبت شده اعدامها ۷۱۵ مورد بوده است.

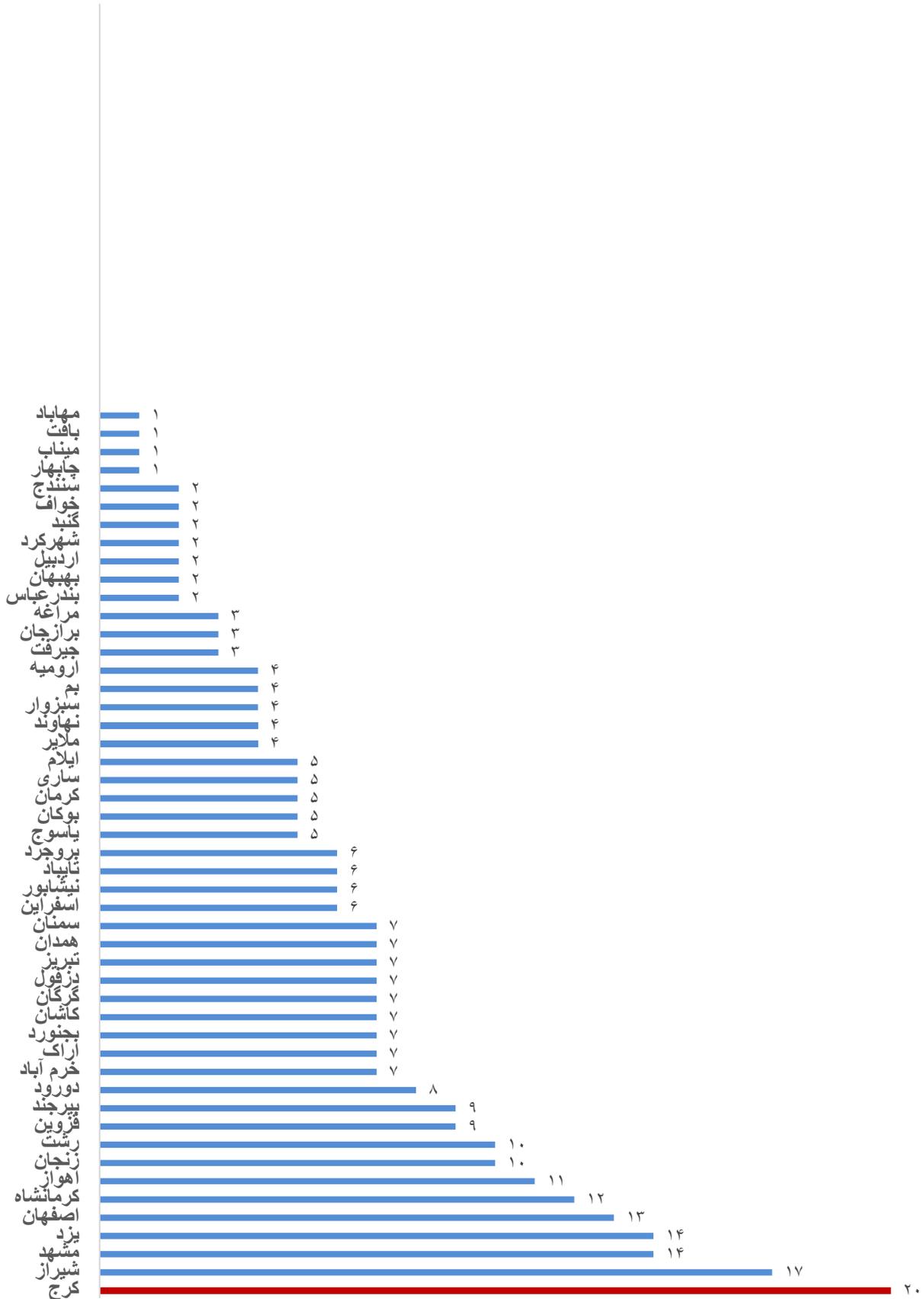
۳. پراکنندگی جغرافیایی اعدامها:

در آبان ۱۴۰۴، اعدام‌ها در گستره‌ای وسیع از کشور و حداقل در ۶۰ شهر مختلف ثبت شده‌اند؛ گستره‌ای که نشان می‌دهد چرخه اعدام به یک روند سراسری و روزمره در ساختار سرکوب جمهوری اسلامی تبدیل شده است. در این میان، کرج با وجود دو زندان فعال، رکورددار بیشترین تعداد اعدام بوده است. اعدام‌ها در این شهر در زندان قزلحصار و ندامتگاه مرکزی کرج اجرا می‌شوند. هرچند پس از اعتصاب غذای گسترده زندانیان قزلحصار در ماه گذشته، اجرای احکام مربوط به جرایم مواد مخدر به‌طور موقت متوقف شده، اما در مقابل، اعدام زندانیان متهم به قتل در همین زندان با سرعت نگران‌کننده‌ای رو به افزایش است. تنها در یک ماه، ۲۰ زندانی در قزلحصار اعدام شده‌اند؛ رقمی که این زندان را عملاً به «قتلگاه زندانیان» تبدیل کرده است.

پراکنندگی جغرافیایی اعدام‌ها که در نمودار زیر قابل مشاهده است، نشان می‌دهد پس از کرج، شهرهای شیراز، مشهد و یزد در رده‌های بعدی قرار دارند و بخش قابل‌توجهی از اعدام‌های آبان را به خود اختصاص داده‌اند. این الگو نشان‌دهنده تمرکز اعدام‌ها در مجموعه‌ای از استان‌های مشخص است که نقش محوری در سیاست اعدام‌محور حکومت ایفا می‌کنند.

پراکنندگی جغرافیایی اعدام‌ها در مهرماه ۱۴۰۴

Column1 Column2

۴. پنهان کاری سیستماتیک و فقدان شفافیت

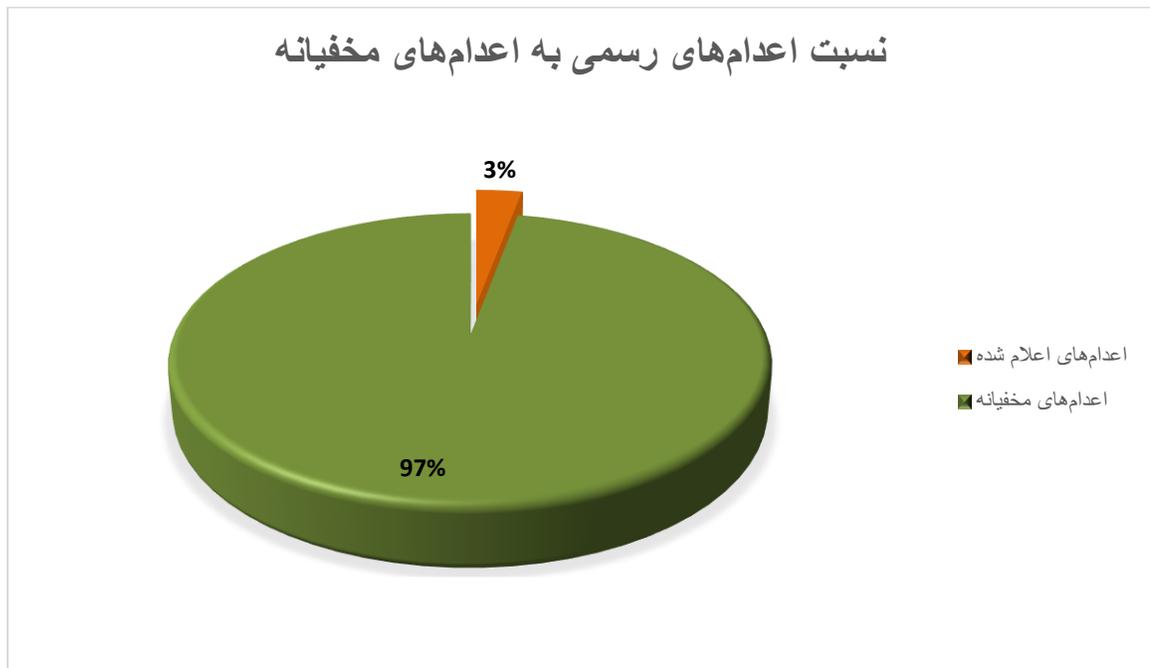
با وجود ثبت ۳۰۵ مورد اعدام در آبان، ماشین رسمی اطلاع‌رسانی جمهوری اسلامی تنها ۹ مورد از این اعدام‌ها را اعلام کرده است. به این ترتیب، بیش از ۹۷ درصد از اعدام‌های این ماه نه از طریق مجاری حکومتی، بلکه به واسطه گزارش‌های خانواده‌ها، فعالان محلی و شبکه گسترده شهروند خبرنگاران توسط لیگ حقوق بشر زندانیان ایران مستند شده است.

همان‌گونه که نمودار زیر نشان می‌دهد، تقریباً تمام اعدام‌های آبان به صورت پنهانی اجرا شده‌اند؛ روندی که به روشنی نشان می‌دهد آمار واقعی، احتمالاً از اعداد ثبت‌شده نیز فراتر است.

سانسور شدید، بی‌دسترسی به منابع مستقل، فشار امنیتی بر خانواده‌ها، و تهدید شاهدان باعث شده است بخش قابل‌توجهی از اعدام‌ها در لایه‌ای از خاموشی اجباری باقی بماند. این گاف آماری عمیق خود گویای یک سیاست حکومتی است: پنهان‌سازی ساختاری و برنامه‌ریزی شده اعدام‌ها.

پنهان‌کاری‌ای که نه فقط مانع نظارت عمومی و رسانه‌ای می‌شود، بلکه عملاً امکان هرگونه پاسخگویی داخلی و بین‌المللی درباره نقض گسترده حق حیات را از میان می‌برد و چرخه اعدام‌های مخفیانه را تقویت می‌کند.

نمودار نسبت اعدام‌های اعلام‌شده رسمی به اعدام‌های مخفیانه:

۵. اعدام زنان و اطفال مجرم

بر پایه داده‌های مرکز آمار «لیگ حقوق بشر زندانیان ایران»، در آبان ۱۴۰۴ دست کم هشت زن در زندان‌های مختلف کشور اعدام شده‌اند. این رقم، در کنار ثبت ۵۰ اعدام زن از ابتدای سال جاری—در حالی که مجموع اعدام زنان در کل سال گذشته ۳۸ نفر بوده است—نشان‌دهنده شدت‌گیری آشکار استفاده از مجازات اعدام علیه زنان است؛ روندی که بازتاب‌دهنده ترکیبی از تبعیض ساختاری، فقر مزمن، خشونت خانگی و ناکارآمدی نظام عدالت کیفری در حمایت از زنان است.

۱. بسترهای اجتماعی و ساختاری جرم

بخش عمده زنانی که با پرونده‌های سنگین مانند «قتل» یا «جرایم مواد مخدر» روبه‌رو می‌شوند، در شرایطی زندگی می‌کنند که ویژگی‌های مشترکی دارد:

- فقر و بی‌ثباتی معیشتی
- وابستگی اقتصادی به همسر یا خانواده
- تحمل طولانی‌مدت خشونت خانگی
- نبود نهادهای حمایتی، پناهگاه‌های امن و مشاوره تخصصی
- قوانین تبعیض‌آمیز و فقدان دسترسی واقعی به عدالت

مطابق یافته‌های جرم‌شناختی، زنانی که در نهایت در پرونده‌های قتل درگیر می‌شوند، غالباً سال‌ها قربانی خشونت بوده‌اند و در وضعیت اضطراری بدون گزینه‌های حمایتی واقعی عمل کرده‌اند. این توضیح به معنای توجیه جرم نیست؛ بلکه تأکیدی بر ساختارهای آسیب‌زایی است که زنان را به چنین نقطه‌ای می‌رساند و سپس همان ساختار، آنان را با شدیدترین مجازات مواجه می‌کند.

۲. زنان اعدام‌شده در آبان ۱۴۰۴ بر اساس نوع اتهام

الف) اعدام به اتهام «قتل»

چهار زن در آبان ماه به اتهام قتل در چهار زندان مختلف اعدام شدند:

نام	اتهام	سن	محل اجرای حکم
نرگس احمدی	قتل	—	زندان قم
کتایون شمسی	قتل	—	زندان مشهد
میترا زمانی	قتل	—	زندان خرم‌آباد
قمری عباس‌زاده	قتل	۲۹ ساله	زندان ساری

این زنان عمدتاً در پرونده‌هایی درگیر بوده‌اند که زمینه‌های آن با خشونت خانگی، اختلافات خانوادگی و نبود سازوکارهای حمایتی گره خورده است.

ب) اعدام به اتهام «جرایم مرتبط با مواد مخدر»

چهار زن دیگر در آبان ۱۴۰۴ با اتهام‌های مرتبط با مواد مخدر اعدام شدند:

نام	سن	اتهام	محل اجرای حکم
محبوبه جلالی	۳۸ ساله	مواد مخدر	زندان رشت
کبری رضایی	—	مواد مخدر	زندان یزد
زهرا غفاری	۴۳ ساله	مواد مخدر	زندان تبریز
شوکت ویسی	—	مواد مخدر	زندان دامغان

پرونده‌های مواد مخدر در ایران غالباً به زنان کم‌درآمد، سرپرست‌خانوار، یا زنانی که تحت سلطه و اجبار همسرانشان قرار دارند تحمیل می‌شود؛ زنانی که در بسیاری موارد نقش‌های حاشیه‌ای و فرعی داشته‌اند اما شدیدترین مجازات را متحمل می‌شوند.

۶. اقلیت‌های قومی و تبعیض ساختاری

آمارهای ثبت‌شده نشان می‌دهد که دست کم ۴۱ نفر از اعدام‌شدگان از اقلیت‌های قومی بوده‌اند؛ از جمله ۳۹ زندانی کرد و ۲ زندانی بلوچ. این توزیع نابرابر، بار دیگر انگشت اتهام را به سمت رویه‌های تبعیض‌آمیز و امنیتی‌سازی مستمر اقلیت‌های قومی در ایران نشانه می‌گیرد.

علاوه بر این، در میان اعدام‌شدگان ۹ شهروند افغانستان و یک شهروند عراقی نیز حضور داشته‌اند؛ مسئله‌ای که نگرانی‌ها درباره نبود دادرسی عادلانه برای اتباع خارجی، فقدان دسترسی به مترجم و مشاوره حقوقی، و آسیب‌پذیری مضاعف مهاجران را تشدید می‌کند.

۷. اعدام در ملاءعام

در آبان ۱۴۰۴، صحنه‌ای تلخ و هشداردهنده بار دیگر در انظار عمومی رقم خورد: **یک زندانی به نام محمود انصاری در میدان ۷ تیر یاسوج به دار آویخته شد**. با احتساب این مورد، شمار اعدام‌های اجراشده در ملاءعام از ابتدای سال جاری به **هفت نفر** رسیده است—اقدامی که نه‌تنها نقض آشکار کرامت انسانی است، بلکه جلوه‌ای از استفاده حکومت از مجازات مرگ به‌عنوان ابزار نمایش قدرت و ایجاد وحشت عمومی محسوب می‌شود.

۲. صدور و تأیید احکام اعدام

در آبان ۱۴۰۴، برای دست‌کم **هشت متهم حکم اعدام صادر شد** و احکام اعدام **هشت زندانی دیگر** نیز در دیوان عالی کشور مورد تأیید قرار گرفت. در میان احکام صادره، **دو زندانی سیاسی و شش متهم**، از جمله **یک زن**، با **اتهام قتل** با حکم مرگ روبه‌رو شده‌اند.

از جمله زندانیان سیاسی محکوم به اعدام، **زهرا طبری شهبازی**، ۶۷ ساله از رشت، مهندس برق، عضو سازمان نظام مهندسی و فارغ‌التحصیل دانشگاه صنعتی اصفهان و دارای کارشناسی ارشد انرژی پایدار از سوئد است که با اتهام «ارتباط با سازمان مجاهدین خلق» در شعبه یک دادگاه انقلاب رشت به ریاست قاضی احمد درویش به اعدام محکوم شد. **کاویس عبدالله‌زاده** نیز به اتهام «تشکیل گروه برای براندازی حکومت»، «طراحی قیام سراسری» و «همکاری با حزب دمکرات کردستان ایران» توسط شعبه اول دادگاه انقلاب مهاباد به ریاست قاضی احد صیامی به اعدام محکوم گردید.

علاوه بر این، احکام اعدام **چهار زندانی سیاسی** و نیز **دو متهم به قتل** و **دو زندانی متهم به محاربه** از طریق **سرقت مسلحانه** در دیوان عالی کشور تأیید شد. در میان این افراد، احکام اعدام **رضا عبدالی**، **مسعود جامعی**، **علیرضا مرداسی** و **فرشاد اعتمادی‌فر**، همگی با اتهام «عضویت در سازمان مجاهدین خلق»، رسماً مورد تأیید نهایی قرار گرفت.

۳. احکام شلاق

ضریه شلاق حکم صادر کرد متهم مجموعاً ۵۸۵ در ماه گذشته، دستگاه قضایی جمهوری اسلامی برای ۹ ، «و حکم ۳۸ ضریه شلاق نیز به اجرا درآمد. در میان محکومان، دو نفر با اتهام «اخلال در نظم عمومی به تحمل ضربات شلاق محکوم» و دو نفر با اتهام «جنایت بر میت» پنج نفر با اتهام «رشوه‌خواری ضریه شلاق علیه او صادر شده است. همچنین شده‌اند. یکی از محکومان، یک زن است که حکم ۳۰ از دادخواهان شناخته‌شده و خاله نیکا شاکرمی—به اجرا گذاشته—**ضریه شلاق بر آتش کرمی حکم ۳۸** شد.

شلاق، به عنوان یکی از مجازات‌های مبتنی بر تنبیه بدنی، از منظر حقوق بشر مجازاتی تحقیرآمیز، بی‌رحمانه و ناقض کرامت انسانی محسوب می‌شود. با وجود ممنوعیت صریح چنین رفتارهایی در اسناد بین‌المللی، از جمله میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی و کنوانسیون منع شکنجه، محاکم جمهوری اسلامی همچنان این حکم را به عنوان ابزار فشار و سرکوب صادر و اجرا می‌کنند. استمرار استفاده از شلاق، نه تنها نمونه‌ای از خشونت نهادینه‌شده در نظام قضایی ایران است، بلکه نشان‌دهنده تداوم برخورد خصمانه با زندانیان سیاسی، مدنی و افراد فاقد قدرت دفاعی در برابر سازوکارهای سرکوبگرانه است.

۴. موج بازداشت‌ها

در آبان ۱۴۰۴، دست کم ۱۰۵ شهروند به دلایل سیاسی، عقیدتی، فعالیت در شبکه‌های اجتماعی، دادخواهی، مشارکت در تجمعات اعتراضی یا فعالیت مدنی بازداشت شدند. افراد بازداشت‌شده از طیف‌های مختلف جامعه بودند، از جمله:

- زندانیان سیاسی سابق
- خانواده‌های دادخواه و فعالان سیاسی
- فعالان مدنی، رسانه‌ای و کاربران فضای مجازی
- شرکت‌کنندگان در تجمعات اعتراضی
- هنرمندان، معلمان و ورزشکاران
- شهروندان بهایی و فعالان اهل سنت

سپاه پاسداران نیز در اطلاعیه‌ای اعلام کرد تعدادی را در چند استان با اتهام «جاسوسی برای آمریکا و اسرائیل» بازداشت کرده است، اما هیچ اطلاعاتی درباره هویت، تعداد یا پرونده آنان ارائه نکرد.

۵. وقایع درون زندان‌ها

مرگ زندانیان زیر شکنجه و نقض حق حیات در زندان‌ها – آبان ۱۴۰۴

در آبان‌ماه، حداقل ۸ زندانی، از جمله یک زندانی عقیدتی، در زندان‌های مختلف کشور جان باختند. این مرگ‌ها عمدتاً ناشی از نبود امکانات درمانی، فشارهای روانی شدید، یا خودکشی در نتیجه شرایط غیرانسانی زندان بوده است.

فهرست زندانیان جان‌باخته:

1. امیر نیسی – زندانی عقیدتی، بند ۸ شیبان اهواز؛ مرگ بر اثر عفونت شدید و تعلل در اعزام پزشکی
2. علیار هواسی – زندان قزلحصار؛ مرگ ناشی از بیماری ریوی و عدم رسیدگی

3. هادی رضایی – محکوم به اعدام، قزلحصار؛ خودکشی در پی فشار روانی و فقدان خدمات درمانی
4. بهمن کرملو – قزلحصار؛ سکنه قلبی و نبود امکانات پزشکی
5. علی میرزا نیازی – محکوم به اعدام، وکیل آباد مشهد؛ خودکشی بر اثر فشارها
6. عزیز عبیات – زندان اهواز؛ مرگ ناشی از سکنه قلبی و تأخیر در اعزام
7. ابوالفضل حسینی – محکوم به ۱۰ سال حبس، زندان ملایر؛ خودکشی در پی فشارها
8. مهرداد احمدی نژاد – ندامتگاه مرکزی؛ خودکشی در نتیجه فشارهای روحی و نبود خدمات روان‌درمانی

تنبیه و برخورد امنیتی

میر یوسف یونسی، زندانی سیاسی، به دلیل ممانعت از انتقال «احسان افراشته» برای اجرای حکم اعدام، به مدت سه هفته ممنوع‌الملاقات شد.

در ۱۹ آبان ۱۴۰۴، گارد زندان اوین با حمله به سالن محل نگهداری احسان افراشته، وی را پس از ضرب‌وشتم و در حالی که زخمی بود، به مکانی نامعلوم منتقل کرد. این حمله با اعتراض جمعی و شعارهای زندانیان همراه شد.

۶. محکومیت‌های قضایی و اجرای احکام

در آبان‌ماه برای ۴۴ پرونده مرتبط با متهمان سیاسی و عقیدتی احکام قضایی صادر شد:

- مجموع احکام حبس: ۳۱۷ سال، ۴ ماه و ۲ روز
- مجموع جزای نقدی: ۱۷۰ میلیون تومان
- بازداشت برای اجرای حکم: ۲۸ زندانی سیاسی و عقیدتی

محکومان متعلق به گروه‌های مختلف اجتماعی بودند: فعالان سیاسی، فرهنگی، معلمان، هنرمندان، فعالین اثنیخی، کاربران فضای مجازی، شهروندان بهایی و نوکیشان مسیحی.

۷. حوادث کارگری

آبان‌ماه بار دیگر نشان داد که نبود ایمنی شغلی، جان کارگران را به شکل گسترده‌ای تهدید می‌کند:

- مرگ: ۴۳ کارگر
- مصدومیت: ۱۳۷ کارگر

عوامل اصلی:
نبود تجهیزات ایمنی، فقدان آموزش، بی‌مسئولیتی کارفرمایان و نبود نظارت دولت.

گزارش‌های استانی:

- مازندران: ۵۵ مرگ و ۴۴۰ مصدوم در ۶ ماه نخست سال
- کرمانشاه: ۲۹ مرگ و ۶۳۶ مصدوم در ۷ ماه

طبق اعلام معاون وزارت بهداشت، سالانه حدود ۱۰ هزار نفر در ایران در حوادث کار جان می‌بازند. آمار رسمی حدود ۲ هزار مرگ را ثبت می‌کند، اما کارگران غیررسمی، کولبران و سوخت‌بران در این آمار حذف شده‌اند.

اخراج گسترده کارگران

در آبان ۱۴۰۴، بیش از ۴۵۹ کارگر اخراج شدند.
مهم‌ترین موارد:

- اخراج ۴۵۰ کارگر در صنایع معدنی و صنعتی کرمان
- اخراج ۷ کارگر شهربازی پارک لاله زاهدان
- اخراج گروهی از کارگران معدن مس انجرد در اهر
- اخراج کورش خیری، کارگر آموزش و پرورش لرستان که در اعتراض دست به خودسوزی زد
- اخراج شاهو صفری، آتش‌نشان سنندج که او نیز به نشانه اعتراض خودسوزی کرد

۸. خشونت علیه زنان

در آبان‌ماه:

- ۸ زن در اثر خشونت خانوادگی یا جرایم ناموسی به قتل رسیدند.

این خشونت‌ها ناشی از:
فقر اقتصادی، ضعف فرهنگی، نبود نظارت اجتماعی، و فقدان سیستم حمایت از زنان در معرض خشونت بود.

نوع رابطه قاتلان:

- ۳ مورد: قتل توسط همسر
- ۱ مورد: مادر توسط پسر
- ۱ مورد: دختر توسط برادر
- ۱ مورد: زن توسط داماد

- ۱ مورد: قتل به دلیل مخالفت زن با ازدواج اجباری با یک پاسدار

۹. اعتراضات و اعتصابات

با وجود فشارهای امنیتی، آبان ماه شاهد تحرکات اعتراضی گسترده بود:

- حدود ۵۰۰ تجمع و حرکت اعتراضی
- «سه‌شنبه‌های نه به اعدام» وارد هفته ۹۵ شد
- زندانیان سیاسی در ۵۴ زندان دست به اعتصاب غذا زدند
- خانواده‌های زندانیان سیاسی و فعالان مدنی در برابر زندان‌ها تجمع کردند
 - در یک تجمع در برابر زندان اوین، نیروهای امنیتی با خشونت به خانواده‌ها حمله کرده و چهار فعال مدنی را بازداشت کردند

گروه‌های متعدد اجتماعی از جمله بازنشستگان، کارگران نفت و گاز، کشاورزان، پرستاران، رانندگان، مالباختگان و کارمندان دولت بارها تجمعات اعتراضی برگزار کردند.

خواسته‌های اصلی این گروه‌ها:

- اجرای آیین‌نامه‌های حقوقی
- پایان تبعیض
- پرداخت حقوق کامل و به‌موقع
- اجرای قانون فوق‌العاده مناطق عملیاتی
- لغو کسورات غیرقانونی و بازگردانی مبالغ کسرشده
- بهبود شرایط معیشتی در برابر فقر، تورم و گرانی

جمع‌بندی

بررسی آمار و رویدادهای آبان ۱۴۰۴ تصویر روشنی از نقض سیستماتیک حق حیات، سرکوب امنیتی، فروپاشی سازوکارهای حمایتی و تشدید بحران‌های اجتماعی در ایران ارائه می‌کند. اعدام‌های گسترده و مخفیانه، مرگ زندانیان در زندان‌ها، احکام سنگین قضایی، خشونت خانگی، مرگ کارگران و سرکوب شدید اعتراضات اجتماعی، نشان می‌دهد که این روندها تصادفی یا مقطعی نیستند؛ بلکه بخشی از یک الگوی حکمرانی مبتنی بر سرکوب، کنترل و حذف است.

در چنین شرایطی، تنها مسیرهای مؤثر برای مقابله با این چرخه مرگبار عبارتند از:

- مستندسازی مستقل
- مقاومت مدنی
- همبستگی خانواده‌ها
- بهره‌گیری از سازوکارهای بین‌المللی پاسخگویی

بی‌عملی جامعه جهانی در برابر این وضعیت، عملاً به تقویت چرخه سرکوب و اعدام‌های مخفیانه یاری می‌رساند.

با این حال، مقاومت مدنی و کارزارهایی مانند:

- «سه‌شنبه‌های نه به اعدام»
- تجمعات اعتراضی خانواده‌های زندانیان محکوم به اعدام
- اعتصاب غذای زندانیان قزلحصار

نمادهای روشن تداوم اراده مردم برای دفاع از کرامت انسانی و حق حیات هستند.

گزارش حاضر تأکید می‌کند که پایان دادن به موج اعدام‌ها و دیگر اشکال سرکوب، نه تنها الزام حقوقی، بلکه ضرورت انسانی و اخلاقی است و گامی اساسی برای تحقق جامعه‌ای عادلانه، آزاد و احترام‌گذار به کرامت انسانی محسوب می‌شود.